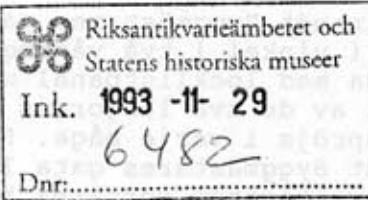




LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1993-09-20 221-11062-92



Angående byggnadsminnesförklaring av den s.k. Forssellska gården på Cicelören 1 i Eksjö

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) den fyråvåriga byggnaden på Cicelören 1 i Eksjö för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.
3. Fastigheten får inte utan Länsstyrelsens tillstånd ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Området skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

Länsstyrelsen väckte den 15 december 1992 frågan om byggnadsminnesförklaring av en fyråvårig byggnad på Cicelören 1 i Eksjö.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Byggnaden består av fyra längor utmed tomtgränsen. Längan utmed Norra Storgatan är uppförd av timmer i två och en halv våning med fasad av locklistpanel med rundade locklister. Mot bakgården finns tre balkonger. Längans gatufasad är grönmålad medan gårdsfasaden är mörkröd. Bottenvåningens fasad har skyltfönster mot gatan. Flertalet övriga fönster är av två- eller treluftstyp med två spröjsar i varje båge. Fönstrens foder är

släta och vitmålade. Längan har ett brutet sadeltak belagt med bruna tvåkupiga betongpannor. Nedre takfallen har takkupor och mot väster finns även två frontespiser. Längans sockel är av sten som putsats.

Utmed Vaxblekargränd och Arendt Byggmästares gata är två timmerlängor uppförda i vinkel i två våningar. Längornas fasader är klädda med locklistpanel med rundade locklister. Flertalet av de två längornas fönster är av tvåluftstyp med en spröjs i varje båge. Fönstrens foder är släta. Från Arendt Byggmästares gata leder en körport in på gården. De tillhörande portarna är försedda med liggande spontbrädor. Delar av gårdssidans fasad har synligt falurött timmer och utmed fasaden finns en svalgång med en balustrad. De två längorna har sadeltak belagda med enkupiga bruna betongpannor. Längornas socklar är av sten och delvis putsade.

Gårdslängan utmed tomtgränsen mot norr är uppförd av timmer i två våningar med fasad av röd pärlspontpanel. Längans bottenvåning har fönster med tät spröjsning medan fönstren i övervåningen är av tvåluftstyp med en spröjs i varje båge. Längan har ett sadeltak belagt med enkupiga bruna betongpannor. Längan vilar på en sockel av sten.

Huvudlängan utmed Norra Storgatan är troligen från 1700-talet, men taket och vindsvåningen utformades 1918. De övriga längorna uppfördes på 1830-talet för garveriverksamhet. Byggnaden genomgick 1961 en restaurering som lämnade exteriören i allt väsentligt oförändrad, medan byggnadens interiör genomgick stora förändringar.

Byggnaden är belägen inom ett område i Eksjö som av Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen ansetts vara ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde enligt 3 kap. 1 § KML.

Länsstyrelsen har den 3 februari 1993 upprättat förslag till skyddsföreskrifter.

Eksjö kommun har tillstyrkt förslaget till byggnadsminnesförklaring.

Fastighetens ägare Byggnadsfirman Stridh & son AB, Eksjö, har i yttrande godkänt en byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande den 13 maj 1993 tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt be-

byggelse förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller
2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten, är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

Den aktuella byggnaden är en stadsgård med ålderdomlig struktur och präglad av garveriverksamheten som beskrivits där. Byggnaden har därför ett stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden har emellertid förändrats vid olika tillfällen, främst interiört. På grund härav kan byggnaden inte sägas vara synnerligen märklig enligt nyss nämnt lagrum.

Byggnaden ingår dock som ett betydelsefullt element i stadsmiljön norr om Stora Torget. Denna miljö omfattar bl.a. en ytterst välbevarad trähusbebyggelse inom den senmedeltida stadsplanen.

Enligt Länsstyrelsens bedömning får miljön i denna del av Eksjö stadskärna anses utgöra ett sådant bebyggelseområde som avses i lagrummet. Skäl föreligger därför för att förklara den aktuella byggnaden, såsom ingående i detta område, för byggnadsminne.

För byggnadens bevarande skall det av Länsstyrelsen den 3 februari 1993 upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer därvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägare eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förekommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden och vårderna av det omkringliggande området.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders Franzén varit föredragande, har även bitr länsarkitekt Niklas Aronsson, förste länsassessor Claes von Sydow och länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.



Bo Landholm



Anders Franzén

Kopia till:
Riksantikvarieämbetet, delg.kv., laga kraftbevis
Länsmuseet
Eksjö kommun
Inskrivningsmyndigheten, laga kraftbevis
Kulturmiljöenheten
CVS